

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese Dumineacă și Joi' r, la fiecare două săptămâni cu adausulu Foisiorei. — Premieratuna se face în Sabiu la expeditor' a foie, pînă afară la 3. r. poste cu bani gât' a prin serisori franceze, adresate către expeditura. Prețulu prenumerării pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumătate de anu 3 d. 50. Pe-

Nr. 46.

ANULU XXIV.

Sabiu 10/22 Iuniu 1876.

Nr. 1574. Pres.

Circularu către tôte oficiele protopresbiterali, și către intregu clerului parochialu din archidioces'a Transilvaniei.

Se apropia érasi acea dî de doreasa aducere aminte pentru noi, in carea biserică si natiunea nostra a perduu pre celu mai alesu barbatu alu seu, pre fericitulu meu predecesor Andreiu odinióra Baronu de Sia-gun'a, carele prin eminentele sale virtuti si merite a facutu epoca in isto'ria bisericei si a natiuneei nostre.

Se cuvina noué tuturoru, ca acesta dî de durerosa aducere aminte se o petrecemu in rogatiuni evlavióse pentru acelui mare barbatu, carele ni-a lasatu o mostenire neperitória prin re'nvirea vechei nostre metropoli si a constitutionalismului bisericescu.

Dreptacea astu a rondu: că si in anulu acesta la aniversarii repausarei neuitatului archiepiscopu si metropolitu Andreiu in tôte bisericile archidiocesei nostre sè se tienă parastu solenu pentru sufletulu aeliasi fericitu archipastoriu, la care sè se invite timpuriu poporulu nostru creditiosos spre a inaltia rogatiuni catra atotpotintele Dumnedieu pentru odich'n'a sufletului fostului seu parinte sufletescu.

Dealtmintre cadiendu in anulu curente aniversarii acesta, adeca 16/28. Iuniu, intr'o dî de lucru, adeca Miercuria, cându poporulu nostru mare parte e ocupatu cu afacerile economiei sale: lasu in voi'a onoratei preotimi parochiale a tien' parastasulu acesta seu in dumineacă ce premerge, seu in cea urmatore, adeca la 13. seu 20. Iuniu cal. vechiu, cându de asemenea va fi de a se dâ de scire timpuriu poporului, pentru a concurge la solenitatea parastasului.

Oficiele protopresbiterali suntu poftite a distribui cu tôte grabirea cîte unu exemplariu din acestu cerculariu la singuraticele comune biserice sci din tracturile loru.

Sibiu, 5 Iuniu, 1876.

Mironu Romanulu,
archiepiscopu,

Sabiu 9 Iuniu 1876.

Turci si cu ei poporele crestine din orientu, si amu puté dice Europa intréga, se vede ca n'o sa aiba nici unu profitu din schimbarea padisahilor in Constantinopole. Se grabira multe foi turcofile din Europa "civilișata" a spune lumiei ca sultanulu celu nou, Murad V, este unu barbatu intelligent, are energia si este aplecatu spre reforme in sensulu modernu din Europa apusana. Prin acesta voiau sa dica, ca turburările orientali voru incetá si afacerile de statu voru intrá intr'unu stadiu de liniscire si cu acesta va veni o era noua pentru orientulu europeanu si pentru Europa intréga.

Temerile nostre: ca unde avu locu o revolutiune de palatu cu unu sferisutu asiá de tragicu pentru fostulu suveranu, se potu repeti eveneminte de natura asiá de grava, s'au implinitu după doué dile si inca intr'unu modu, care a uimitu lumea intréga.

S'au mai intemplatu omoruri politice in vertegiulu unei revolutiuni, s'au mai intemplatu si in tempuri de

pace, atacendu pre unulu seu pre altulu din barbatii de statu, surprindendu nöptea seu diu'a in singurata locuintelorloru loru, pandindui pre strade, in teatre seu im alte locuri publice; dara unu omoru in massa si in consiliu de ministrii, cum s'a intemplatu celu dela 15 spre 16 Iuniu, in palatul lui Midhatu pasi'a, este fără parochia. Ori care va fi fostu motivul: resbunare privata seu resbunare politica, elu arata cătu de derapanata este starea morală si ordinea publica in imperiulu otomanu, incătu ministrii nu suntu siguri nici in consiliile loru.

Se dice ca omoritoriu este unu oficieru (majoru) destituitu, fostu adjutantu alu principelui Iussuf Izzeddin, fiului sultanului Abdul Aziz. Prin acesta s'aru paré ca resbunarea este politica. Ba se dice ca aru fi fostu pusa la cale de sultan'a veduva. Alte pareri suntu ca oficerulu, superatru pre destituirea sea, căci n'a voitua să mérge la Bagdad, unde a fostu ordonatu, si-a resbunatu asupr'a destitutoriului seu Hussein Avni. Din acesta s'aru paré ca resbunarea are caracteru privatu. Inse atunci ce are cu resbunarea privata mórtea ministrului de esterne si de marina, care din urma de-si n'a succesiu dara ucigasiulu aincercat'?

Este lucru curiosu in afacerea acesta sangerósa, ca de Midhat nu se spune sa fia fostu atacatu, si cumca a scapatu intregu si nevatenatu se scie. Din impregiurarea acesta deduce lumea, ca insusi Midhat pasi'a aru fi urditoriu scenerici infioratóre, Midhat că omulu reformelor spre a se eu-ratí de ruginitii turci, cari faceau opusetiune tuturor reformelor. Si versiunea acesta aru vadi o resbunare politica.

Ori-care versiune din cele trei va fi cea adeverata, fisionomia referintelor din imperiulu otomanu, remane posomorita si inspira temeri de catastrofe noué. Intrigile de palatu, ur'a de partide si alte producte ale ener-gatiunei si degeneratiunei musulmane, se vede, ca au mai multa putere decătu trambitiat'a intelligentia si ener-gia a lui Murad V, despre care tôte scirile din urma suntu de acordu, ca este unu barbatu fără de scientia si fără de o cultura mai inalta. Nu este elu de vina, ci crescerea cea vitrega cu carea l'a daruitu unchiulu seu, pre-decesorele pre tronu. Inse in impregiurări cum suntu cele ale imperiului otomanu, cându se cere a se face o transitiune dela trecutulu din evulu mediu la o cultura corespondietóre tempului presentu, se cere o mâna tare, unu bratu puternicu, si fără de lumi-n'a scientiei, cum va puté lucră intel-ligint'a? cându ea este redusa si lan-tuita de intunerecu spiritualu si pusa la dispusetiunea celor mai desteri intri-ganti din giurulu lui. Unu padisahu, fără puteri spirituale, va fi déca nu compli-cele, privitorulu astorul feliu de explo-siuni in giurulu seu si alu destramărei legaturilor statului, si pacea dorita va remané unu pium desiderium pentru doritorii ei din apropiare si din de-partare. Mai multu si mai reu, elu pote deveni victim'a tuturor fărade-legilor, cari se voru comite in apro-piarea lui, in numele lui, si in fine victim'a va trage in abisu si tronulu si statulu pre care si in fruntea căruia se afla.

Pre cătu ne-suntu cunoscute eve-

nemintele pâna cându scriemu acestea, in momentu domnesce linisce in Constantinopole; inse o linisce inabusita. Linisce cum este cea dinaintea unei explozuni noué, pentru ca nemultimirea este omnilaterală in imperiu, este subminata de interese interne turcesci, insetate după putere, clatinata de nemultiamirea populatiunilor crestine, amenintata de acei, pre cari ii-a silitu a luă refugiu la arme si subminata de interesele esterne ale diplomatiei europene, cari voiesc sa-si jocă caii de bataia si pre teritoriulu turcescu si pre socotél'a turcesca.

"Pester Ll." de Vineri s'eră se si grabesce a deminti o scire despre morțea sultanului Murad V, dice adeca ca scirea inca nu s'a adeverit. Se vede dara ca faim'a a si circulatu si n'a eschis o atare posibilitate. De-al mintrea in diu'a de astadi, după cele intemplete, si intardierea investiturei sultanului celui nou din cauza ca sultanulu este "bolnavu," trebuie tienuta in evidintia, că sa nu ne surprinda o noua situatiune, carea sa ne puna inaintea inceputului sferisutului cestiunei orientale.

Revista politica

Dupa cum ne spune "P. Ll." discussiunile intre representantii guvernului din ambele jumetăti ale monarhiei asupr'a tarifei valabile au terminat. Resultatul loru e ca s'a obtinutu in tôte punctele o armonia perfecta. Consiliarii unguresci de secțiune Matlecovich si Köffinger au plecatu către Pest'a pentru a raportă guvernului. De-si nu a incaputu vreodata o indoiala relativu la o intielegere a ambelor guverne asupr'a posturilor singurate din tarifa, totusi succesul rapede se constata cu multiamire. O publicare a tarifei, de sine se intielege ca nu vomu puté astepta pâna cându noile conveniuni comerciale, la cari ea va ave se serve de baza, nu voru fi terminate. Pâna atunci nu e cu putintia a face critica, fiindu-ca lipsesc punctele de purcedere; se pote exprime numai in genere asteptarea, ca dorintele ce le a esprimat de repetitive ori reprezentantele legal ale industriei austriace, se voru luă in consideratiune. Cîrsumul netedutu si rapede alu negociarilor se pare ca nu e unu simptomu inamicabilu in directiunea acesta. Prin acesta s'a rezolvit unulu dintre cele mai grave si insemnatate puncte ce s'au rezervat in punctatiunile de complanare cunoscute din Vien'a unei aplanări ulteriori. Relativu la afacerile de banca negociarile duréza inca intre representantii ambelor guverne.

Diet'a croata se va conchiamá la 3 Iuliu. Scrisoarea presidiale respectiva se va publica curendu. Diet'a Ungariei se va inchide intrându in feriele de veră.

"Corespondint'a politica" se opune cu mare resolutiune la afirmatiunea, ca intre ministrul de esterne si ministrul de comerciu s'a escatu o diverginta de opiniumi relativu la conventiunea româna. Relativu la ide'a, ca Austro-Ungaria participa pe basea articulului 6 din conventiunea comercială cu România la tôte avantagiele, cari, din ori si care temeu — fia pe basea conventiunilor noue, fia pe basea

trocelealte parti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarhia pre unu anu 8 fl. 4. Pentru prima, si tiei steine pre unu 12 1/2, si 6 fl.

Inseratele se plasesc pentru intai'a óra cu 7 er. sirulu, pentru a dou'a óra cu 5 1/2, er. si pentru a treia' repetire cu 3 1/2, er. v. a.

tractatelor vechi -- se concedu unui altu statu cu privire la vâmi, ministeriul de esterne nu numai convine pe deplin cu ambele ministerie de comerciu, ci acésta idea se sustine din partea oficiului nostru esternu cu tota resolutiunea fatia cu România. Din partea guvernului român nu numai ca s'a acceptat acésta idea pe fatia, ci avemu inaintea nostra si cea mai precisa declaratiune, ca noua conventiune se va pune in executare in tôte punctele sale in modu fidelu si onorificu. Unu protestu presupus din mai multe părți relativu la conventiunea comercială in cestiune nu esista si după cum suntem bine asigurati nici ca s'a incercat a se face.

Tôte scirile din România convinu, ca guvernul de acolo nu crutia nimicu pentru a combate in modu eclatant ori-ce prepusu de a se lasa rapitul de o politica aventurósa. Ministeriul Cogalniceanu se desebesc in punctul acesta intr'un modu favorabil de cabinetele precedenti Catargiu Florescu, a căroru politica esterna avea unu caracteru c'am ambiguiu, pentru ca ele cochetau cu Serbia si Muntenegru si priveghiau forte slabu seu in unele casuri treceau chiaru cu totulu cu vederea agitatiumea comitetului bulgaru. Din contra Cogalniceanu a realizat o observare stricta a neutralității. Cându afacerea "Radetzki" a arestatu intentiunile bulgarilor, Cogalniceanu s'a ingrigitu că aceea sa nu apara in a dou'a editiune. Mai departe s'au arestatu la 11 Iuniu dimineti'a intr'o biserică 50 bulgari cari inca in diu'a aceea voiau se plece către Serbia. De asta-data ei si alesera că locu de concentrare nu unu vaporu ci unu trenu către turnul Severinului. Cét'a avea sa se sporésca din statiune in statiune, datorită planului n'a succesu, ci s'au arestatu si internat 200 bulgari.

In "Pest. Ll." dela 18 Iuniu ceterim o corespondintia din Bucuresti datata din 13 Iuniu a. c. de urmatorulu cuprinsu: "Alegerile pentru camer'a deputatilor s'au inceputu. E de prevedutu cu tôte siguritatea ca partid'a conservativa, carea se pote numi mai cu dreptu cuventu partid'a celor două ministerie din urma Catargiu si Florescu, va fi putinu reprezentata in camer'a fitore. De alta parte nu se pote dice ca partid'a guvernului de astadi va ave majoritate in fitorea camera a deputatilor. Acesta vine de acolo, ca nu esista partid a regimului, deoarece regimul se compune din elementele cele mai varie. Elementul care va precumpani in urmă alegerilor va delatura pre celealte elemente dela guvern, si asi la tôte intemplarea, după deschiderea camerei se va face o modificatiune in cabinetu. Este probabilu ca ministrul de interne Vernescu nu se va puté sustine (?). Este probabilu mai departe ca Ioanu Bratianu (ministrul de finanțe actualu) va pasi in loculu lui Vernescu, său ca vrea sa pasăsca. Ioanu Bratianu a venit de multu la cunoștința ca elu nu este la locul seu că ministrul de finanțe al Romaniei, celu putinu in tempul presentu, care nu recere numai unu ministru, ci unu financiaru (Finanzkünster), care sa fia in stare a indreptă credi-

tulu celu scrititul alu statului. Despre Ioanu Bratianu se dice, ca se ocupă cu proiectul unei bance naționale, care să emite bani de harthia cu cursu fortia; medicamentul acesta pare pentru creditul statului mai periculos decât insasi băla. Se voru află forte anevoie camere, cari sa impună pre regim — fia compusori si cum — a emite bani de harthia cu cursu fortia.

Incătu privesce politică esterna, trebuie sa recunoștemu, ca neutralitatea resp. obligamentele internaționale ale tierei, ministrul Cogalniceanu le sustine în valoarea loru cu multu mai multa seriositate decât Boerescu, Catargiu și Florescu. Este adeverat ca Boerescu n'a încheiatu nici cându alianta cu Serbia, 'si dă inse totu-déun'a o apariția de a fi aplecat spre o atare alianta. Catargiu n'a organizat bande bulgare; n'a pus in se nici o pedeacă organizației de atari bande prin comitate bulgare si agenti rusești. Generalul Florescu n'a cugetat nici cându a bate cu armat' româna, organizată de densul, pre turci, dar' elu posă inaintea tierei, inaintea domitorului Carolu si inaintea cabinetului din St. Petersburgu că unu beliduce, a căruia cugete si nisuntie suntu indreptate spre a creă o armata, cu carea sa pote cuceră Constantinopolea si la totă intemelarea si Vien'a. (Jidanu totu jidanu! Red.)

"Cogalniceanu dupa unu lungu intervalu este primul ministru in România care si-a datu colorea pe fatia in politică esterna. Elu a dechiarat, ca România n'are de cugetu sa intreprinda cuceriri. Totu odata s'a sistat inarmările si s'a suspendat recrutarea. Elu a protestat contră sustinerei ca aru esistă alianta intre România Serbia si Muntenegru. N'a potutu impedeacă trecerea bandei bulgare pre vasulu „Radetzky,” pentruca n'avea cunoscintia de peripetie bulgarescă. Dupa ce a aflatu in se cum stau lucrurile a dispusu cea mai strinsa pri-vegliare a fruntariei si a aratatu ca este seriosu prin aceea ca a inchis preste 200 bulgari cari se pregăteau a face o invaziune in Turcia."

Intr'unu consiliu ministerialu ce s'a tenu tu de curendu s'a decisu a se impropșetă articulii 57, 75 si 82 din codul penal prin publicare in Monitoriu. Conformu acestor artifici suntu amenintati cu inchisore impreunata cu munca de 10 ani, acei ce voru conspiră pre pamentul României, formându bande armate seu liferandu arme contră regimului internu seu contră staturilor straine, si voru provocă unu resbelu, prin care România sa fia espusa repre-salielor."

Sciri mai dimocice spunu ca rezultatul alegerilor din colegiul I n'au esit in favorul conservatorilor. "Timpul" din care tocmai astădi de primim celu dintâi numeru se plâng forte asupr'a influențarei cu care se facu alegerile si produce si probe in se cari figurăza si o epistolă a unui Stefanu Lake man, cunoscutu in România sub numele de Mazar-pasi'a. Cuvintele ultime din epistolă suntu forte apasatore. "Fara indoiala sub ministeriul lui Catargi autoritatea avea mai multu respectu pentru demnitate si legi," dice de incheiare acel'a despre care sustină "Press'a" inainte cu vre-o jumetate de anu, ca "coalitiunea" de astădi dela putere eră binevediuta in cas'a lui.

Nelinișcirile in cetățile cele mari ale Belgradului, provocate prin caderea liberalilor in lupta loru inversiunata cu ultramontanii la alegerile din urma suntu intemplări regretabile ce probă chiaru cătu de precarie suntu intr'adeveru relatiunile in multu laudat'a tierisiora a apusului. Liberalii cari din liberalismu falsu au neteditu

calea celui mai negru ultramontanismu, 'si iau numai resplat'a ce o au meritatu. Ei ce e dreptu n'au perdu la alegeri nimicu, ba au castigatu două scaune, dar in genere ei totusi suntu condamnati din nou la o minoritate fără sperantia pe doi ani.

Foile liberale din Belgru esprimu o adenca indispozitioane asupr'a calamităției nenegavere dupa asteptările atât de incordate. Caus'a caderei se atribue cu deosebire apesărei ce a suferit elementul liberalu in cetățile cele mari prin impreunarea cu acestea a districtelor rurali, o imprejurare acăstă, care a supusu de astădată cetatea Antwerpen togm'a cum a tranzit acum doi ani Gentulu. Alegatorii liberali din cetatea Antwerpen avău sa produca o majoritate de 800 voturi, dară acăstă majoritate s'a straformatu prin preotii catolici adaugându-se alegatorii rurali la cei urbani intr'o minoritate de aproape 150 voturi. Intre astfelii de impregurări, scrie „Independintă belgica” sistemul de guvernare reprezentativu si parlamentariu apare numai că o fictiune derisorica si nesuferita si se află intr'ensulu intr'adeveru unu pericolu, de care va potă suferi pacea publica. In fapta turburările de liniște, la totu casulu fără regretabile, cari de altmire, multiamita mesurilor ce le au luat administraturele urbane, nu s'a repetat, pută sa afle ore-care pedeacă in mania' explicable a elementelor celor mai culte. Scandalele pe drumuri nu voru promovă cauza liberalismului, de aceea liberalii Belgrului voru face bine imbarbatandu-se cu paciintia si inițiandu o acțiune formatoră prin populatiunea rurală spre a castiga pentru ideile loru.

Metropolitul serbescu Michailu, o persoană bine acreditată in cercurile curției si guvernului rusescu, se dice ca va sosi cu missiune dela principalele Milani in dilele aceste in Petersburg. Metropolitul Michael va cerceta pe marele principe chironomu si va astepta pâna se va reintorce imperatul Alecsandru din Germania.

A comunică particularități despre acăstă missiune a prelatului serbescu, aru fi unu lucru zedanicu. Cu atâtua mai precisu se potă indegetă, ca missiunea se referă la situatiunea Serbiei in momentul acestă, atât de criticu fatia cu Turcia, care probabiluva cere cătu de curendu redressarea mesurilor militare.

Incătu pentru negocierile diplomatice ce s'a deschisutu putienu inainte prin schimbarea de note intre marelle veziru turcescu si guvernul serbescu se comunica din Belgradu, ca se va tramite că plenipotentiatu special la Pórt'a cumanatul ministru Risticu, dlu Cristici. Cristici a fostu mai multi ani agentulu Serbiei la Pórt'a otomana si se bucura in cercurile turcesci de ore-cari simpatii. Relativ la acăstă missiune delicata insasi nu incapsu nici o indoială ca nu se va realiză asiā usioru. Pentru o renunciare neconditioanata la programul politiciu de pâna acum nu s'a aflatu in consiliul de ministri alu Serbiei nici o majoritate. Ei voiescu sa initieze in Constantinopole o despagubire teritoriale pentru sacrificiile cele mari ce le-au impusu națiunii serbesci insurectiunea din provinciile invecinate si urmările ce au provenit de aci pentru Serbia. Cabinetul Stevci'a Risticu convine asupr'a punctului, ca fără de o astfelii de despagubire nu se va pute justifică renunciarea la politică de pâna acum inaintea națiunii. Firesc guvernul din Belgradu voiesce sa faca numai unele pretensiuni modeste si sa abstraga program'a omladinista, ca întrăga Bosni'a trebue sa se faca serbescă. E insa forte problematicu, ca concede-va Pórt'a acăstă "compensatiune" dorita, chiaru prelungă promisiunea, ca Serbia 'si va pune totă

influență pentru a face pe insurgenți sa depuna armele.

Ce se va intemplă cându pretensiunile serbesci se voru desconsideră in Constantinopole, despre acăstă nu nu se potă face nici o conjectură de o cindată. Cabinetul serbescu său 'si va tinen promisiunea său va marturisi in publicu fiasculu seu politicu. In casulu din urma națiunii serbescă va scăsa apretiuiesca frasile cele pompoze ale climei omladinistice după adeverat'a loru valoare.

Garnizoanele turcesci din Prevesa, Arta si Volo la fruntarile grecesci se sporescu totu mai tare din septaman'a din urma. Si din partea Greciei s'a tramsu o bataliune către districtele dela fruntarie.

O epistolă din Berlinu in „Corpol” exprima cătu de pe fatia susținutea, ca Englter'a are de cugetu sa pună mâna' pe flota turcescă.

„Journal des Débats” resuma in modulu urmatoru starea diplomatică a cestii orientului:

„Esindu din formulele unui optimismu stimabilu negresitu, inse pu-tienu banalu, trebuie sa recunoștemu ca situatiunea esterioră nu merge de locu ameliorandu-se de o luna încocă. Nu ca nu s'a facutu putienă lumina in Europa de ore-ce tōte puterile, afara de Germania, au fostu aduse succesiu a lasă sa se vădă aproape in fondu intențiunile loru. Nu se mai potă nimene indoi astădi ca Anglia si Austria nu se simtu legate dinainte un'a de alt'a prin interesele loru comune. Si fiinduca Anglia are deprinderea de a cantari cu atâtua mai maturu hotărîrile sele cu cătu Austria este putienu stapană pre ale sele, ne intrebămu acum déca aceste puteri au potutu trage un'a audaci'a sea, cealalta increderea sea, de aiure decât din sigurantă ca se află in deplina comunitate de idei cu Germania. Căci eata in adeveru terminii in cari se pune cestii palpitanta a momentului. Dupa Anglia si Austria său după Russi'a se tiene ascunsa Germania care amerintia, că sfinxul, preacei ce nu i-aru găsit enigmă politicei sele?

„Corespondentul nostru din Berlinu, pe a căruia prevedere o apreciamu cu dreptu cuvenit, s'a pronunciat dejă in mai multe renduri si in modu destul de claru pentru prim'a din aceste supozitii... elu ne a semnalat invariabilu motivele comerciale seu politice cari voru face pre-cara amicită celor două imperii nordice. Insistentă ce a pusu de a lamuri, in mijlocul atâtoriu evenimente diverse, acăsta trasatura fundamentală a situatiunei, acăsta insistența ne face sa ne oprimu si ne aduce a prezintă căte-va observații.

„E forte adeverat ca insurecția raialelor nu eră in sine insasi de natură a turbură Europa, si civilizația se pută desinteresă inca 20 ani de cestii de a se scăda cinqă creștinii trebue in fine sa inlocuiescă pe musulmani in rolulu de tătări de capete, căci pentru primii ani celu putienu, cestii va fi acăstă. Insurecția nu e in realitate decât o manifestație locală a unui reu profund de care sufere Europa. Se potă chiaru că acestu reu se fia tocmai acelui pre care diuarele englese si diverse organe importante din presa germană lău caracterisatu că pre o crescere de influență politică disproporțională cu capacitatea morală a națiunii rusești in secolul 19. Prusia a culesu in adeveru fructul celor două victorii dela Sadova si dela Sedanu ce n'o costaseră nimicu. Inse e de regula ca unu bunu venitul cu facilitate inbăta; germanii au facut singuri acăstă experientia cu miliarde ce nu erau fructele muncii loru.

„Astădi gratia scisiunei ce res-

belulu din 1870 a creatu intre cele două mari națiuni civilisate a continentului, rusii au devenit arbitrii Europei, si voru fi pre cătu tempu va permite acăstă Germania. Gratia tolerantei Germaniei, au potutu sfasi, aproape pâna la cea din urma pagina, si fără sa fi trecutu prin nici un'a din probele ce radica sufletul unui popor, tratatele dela 1856 pentru cari Europa occidentală si impuse scimul ce grele sacrificie. Pote va veni o di, chiaru destulu de apropiata, in care acăsta marire, mai multu aparentă decât reale va inspiră frica Germaniei care nu face de cătu a urmă unu planu metodic, cautandu a-si insemnată frontiera sea la ostu in modulu cum si-a insemnată la sudu in 1866, apoi la vestu in 1870.”

Lângă Aradu la serbatorile Rosaliilor.

V.

Pentru d. Babesiu sa-si castige unu spriginitoriu potinte intențiunilor sale anticonstituitionali, si pentruca se nu potinește cine-va a presupune, cumca majoritatea poreclita de dsea coalitie a procesu si demonstratu cum-va in contra d-sale — pricepandu-se de minune la mistificări, dar si patimindu preste mesura de morbulu, de: a nu crede in posibilitatea că cine-va, omu cu minte, se nu fia de unu acordu cu densul intru tōte, — apoi ieraside a se bucură de lingurii si laude provina ele chiaru si dela copii, — enaréza nescari povestii, ce că in persoană se nu-lu supere i le va fi spusu vr'nu linguritoriu, si din acestea vine a constată cumca „coalitiunea a fostu in contra episcopului.”

Astă inse, scurtu disu: nu este adeverat.

Fia de ajunsu spre returnarea acestei asertii, cumca domnulu episcopu — care sub decursul desbatelor de altmire, si din presidiu are datina a se intrepune pentru reiesirea propunerilor de cari specialu se interesă — nu numai ca de feliu nus'a intreputu pentru reiesirea propunerii comisiunii organizatorie, ci din contra espressiunile Présantiei sale, cumca buroulu seu este unu cuibu de intrige etc. etc. au servit de motive pentru propunere realui Paguba, si lu potu afida pe d. Babesiu cumca conclusulu primitu i-a venit u bine la societă Episcopului.

Sinodulu de cum-va va află cu ase a-si esprime nemultamirea cu vr'o despusestiune a episcopului, se se impedece efepuirea vr'nei fapte a Présantiei sale, care n'aru fi in consonantia cu „statutul organicu” si aru fi daunosa pentru biserică, totu-déun'a o va face acea pe fatia, cu barbatia si loialitate cum a facutu-o si in trecutu, si nu se va folosi de căli ascunse, seu de suspiciunări cum face d. Babesiu totu in acelu articulu.

Sinodulu in se cie a prețiu imprejurarea cumca episcopul este omu nou in diecesa, care are lipsa de tempu că se o cunoscă. Si de cum-va in tempulu a-cestă din pré multu zelu de a folosi bisericei a si cam trecutu ici colea preste marginile competitiei sale — cu care inse nici o dauna n'a facut eparchiei sale — n'a aflatu de lipsa a redică gravamine in contra lui, cu atâtua mai vertosu ca Présantia sea pré bucurosia ia scire si pe cale privata despre cele ce i se descooperu.

Scopulu coalitiunei dice d. Babesiu eră „a infrenă furi'a episcopului si de a investiga tōte si a blama pe toti! A infrenă prin indepartarea cu ori-ce pretiu din consistoriu a ómenilor unelte agere ale lui.”

Si cine suntu aceste **unelte**?

Dominul Babesiu dice ca: referintele bisericescu Schelegianu si referintele epitropescu Petru Petroviciu.

Déca acesti doi domni au fostu „unelte“, cum i' numesce d. Babesiu, apoi intr'adeveru au meritatu sa fia dati afara din consistoriu, caci acolo trebuie barbati concii de chiamarea loru. Episcopulu n'are trebuintia de „unelte“ de „instrumente“ in giurulu seu, ci de consiliari onesti si conosciutiosi.

Incâtu privesce „agerimea“ acestor domni apoi acea nime nu o cunosc in diecesa, domnia loru au fostu persoane cu multu mai neinsemnate de catu ca o astfelui slabiciune se fia considerata.

Ear' ca agerimea sa fia virtute, acolo se recere: 1. Scintia, ca celu „ageru“ sa nu potienesca. 2. Autoritate, ca sa pota impune. 3. Curagiul ca sa pota fi ageru si 4. Sfara de activitate ca sa-si pota efectu agerimea, — si acestea totu lipseau.

Autoritatea lui referinte interimalu Schelegianu a nimicit' acela, care acum asiá tare-lu inalta, d. Babesiu, care la doue sînode in audiul tuturor totu a „cualificat“ pe dominul referinte interimalu, si totu „neaptu“ l'a dechiarat de a-lu alege de a se asessoru referinte pe vietia, si cu acésta i-a subminat autoritatea.

Ear' dlu Petroviciu nici nu s'a nesuitu ca sa aiba autoritate, — caci care la tota lumea este capu plecatu, care totu insului este gura dulce, amicu, i vorbesce spre placu **intre patru ochi**, apoi unul ca acela nici candu n'are pretiu si autoritate naintea omilor u seriosi, lucru elu ori-catu de multu.

Nu dle Babesiu! Scii d-ta bine cumca sinodulu prin fapt'a ca n'a alesu pre acesti doi domni, macar ca, chiaru pentru ca suntu banatieni, de unde forte cu greu se resolvu omenei apti spre posturi consistoriali impreunate cu locuinta in Aradu — pre bucurosu iaru fi alesu — n'a intentionat sa lovesca in episcopulu ei din contra in favore lui a lucratu si a voitua lucre. Si de cum-va este cine-va, care se poté senti ranita prin caderea lui Petroviciu, acela e d. Babesiu, ear' de cum-va prin acésta i'sa facutu vreunul bine vre-unei persoane, aceea este acea persona, care are mai multu contactu cu densulu — este episcopulu.

Intr'adeveru mari servitie trebue sa-i fia facutu d. Petroviciu dlu Babesiu de se espune intr'atata, si e in stare, de cum-va aru aternă dela densulu se sparg a dieces'a chiaru pentru densulu.

Pentru ca in daru se opintesce d. Babesiu sa arete cumca lupta pentru principiu, si pentru sustinerea remonstratiunilor congrasuali, — caci cine va compará propunerea comisiei organisatorie comunicata in art. III. cu conclusulu de sub Nr. 249. publicat totu acolo, — trebue sa martrisesca, cumca cestu din urma, dupa conceptele adoptate si urmate pretotindenea de catu cei cu dreptul fatia de cei cu poterea in mana — este mai corectu si mai eficace spre sustinerea dreptului pana la tempuri mai favoritorie, decatua cea dintaiu.

Este mai multu a dice: „Fiindca nu-mi este cu putintia a altera pedecea ce mi-o impune poterea intru esecutarea dreptului meu, ca sa nu vinu in mai mare conflictu cu ea si sa-mi periclitezu si alte drepturi mai ponderose, deocamdata me supunu, ince sustin protestul redicatu prin organulu competente in contra acestei ingerintie nelegali, — decatua fara a protesta nu numai a me supune Puterei, dar' inca a o face acésta chiaru cu vatemarea dreptului si

legei facute de mine si neatacate de mine.“

Acésta este diferintia intre conclusulu de sub nr. 249. despre care nici unu cuventu nu amintesc de. Babesiu in fóia sea, si intre propunerea comisiei organisatorie, carea s'a stilisau cu concursul lui Babesiu si in sinodu a fostu aperata prin densulu.

Caci acolo dice comisie cu d. Babesiu cumca: „Asesorii alesi la 1870 si realesi la 1873 se dechiară de **realesi** si pre viitoriu.“

Cine se poté amagí cu presupunerea cumca cuventul „**realesi**“ nu invóla alegere? Nume!

Invóla inse dechiaratiunea acésta si altceva, invóla vatemarea unei despuse si cardinali categorice a statut organicu, dela care nu este permisa nicio abatere. Statutul prescrie, — si inca forte intelectiesce, cumca alegere asesorilor consistoriali se efectuase prin votare secreta prin siudule.

Acésta prin simpla dechiarare de „**realesi**“ se altereza, si se da o lovitura forte pericolosa statutului organicu, si inca prin noi insine, la care precedentu apoi se poté provocá ori candu persóna cea mai cu influinta din sinodu de cum-va votulu secretu nu iaru veníbine la socotela.

Nu e dara lupta de principiu a lui Babesiu, ci e pentru persóna lui Petroviciu, si era secretu publicu pe la sinodu, cumca cu acestu pretiu se impacá d-sea forte bucurosu cu majoritatea; marcaru ca déca pana acum'a nu si-a potutu castigá dovedi de ajunsu despre cele interne ale lui Petroviciu, apoi portarea lui si a menintările cu **denunciaru** colo susupe la guvernu — facute publice printre membrii sinodului — dupa caderea sea, iaru puté convinge odata si pe d-sea, cumca acea persóna nu merita atata intrepunere.

Afara de acesti doi se mai plange pentru nealegerea lui Laurentiu Barzu.

Dar' apoi aci cine este de vina? Dlu Barzu nu numai se dechiarase ca nu mai primește alegerea dara 'si depusese si mandatulu de deputatu candu s'a efectuau alegerea, deci nu sinodulu lui, ci elu a datu sinodului cu piciorulu. Apoi dora atata demnitate insusiesce si elu sinodului ca sa nu se umilesca si chiaru naintea lui Barzu.

Asemene n'au voitua se primesca asessoratu Const Lazaru, si Ardelenu. Apoi in daru se plange d. Babesiu pentru banatieni, caci d-loru suntu aceia carii fara nici o causa se retragu dela actiune, si nu sinodulu care-i cerca cu lumin'a-i respinge, numai aceia se nu pretinda cumca „numai“ pentru este „banatianu“ ori care este aptu de a fi asessoru consistorialu.

A mai remasu nerealesu si coalebulu lui Babesiu — dlu Stanescu, pentru acésta inse iera-si numai insusi dlu Stanescu porta vin'a.

Domnia lui inca, ca mare libera alu-opolitiunalu ce este, a aflatu de bine a se areta in sinodu ca celu mai aprigu reactiunariu.

Numai doue mominte se amintescu din cuvertările d-sale dela sinodu si credu ca va fi prea justificata majoritatea.

Intr'o cuvertare s'a dechiaratu ca: „Episcopulu sa fie in-dreptatitu dupa placulu seu a stramutá pre preoti dela o statiune parochiala la alta.“

In alta cuvertare cumca:

„Elu este contr'a dreptului de alegere a poporului, si ca la congresul pro-simuvu face propunere ca

acestu dreptu alu poporului sa se sterga.“

Acete enunciari i-au castigatu 12 voturi din 46 in sinodu, si asiá a remas d-lui pe josu, si intr'adeveru mai mare blamagiu nici nu trebuiá pentru sinodu, de catu ca si dupa astfelui de declaratiuni sa-lu aléga de asessoru consistorialu.

Fatia de cei iesiti, pe asessorii cei noi ii timbreaza d. Babesiu de „**nulitati**.“

Cuviintia pretindea ca sa comunicase si numele acestor „nulitati“, deca a comunicat pe a „celebritatiilor“ cadiute, ca si publicul sa-si faca a sea judecata.

Ast'a inse se vede a fi tactică d-lui, ca publicul se nu judece, ci sa-i credia lui, deci spre informarea exacta a publicului cauta se suplinesc eu lacun'a.

S'a alesu in loculu d-lui Schelegianu, Vasiliu Belesiu parochu in Giulita si fostu asessoru in senatul scol. afara de gimnasiu si teologia juristu absolutu.

In loculu lui Petroviciu: Ioanu Moldovanu fostu secretariu alu consistorialu.

Sau mai alesu apoi afara de cei vecchi: Iosifu Botto advocatu in Aradu, Iosifu Gradinariu parochu in Seceani (Banatu) Sigismund Bozganu parochu in Mandrulocu, ambii preoti inteliginti absoluti gimnasisti, Constantiu Comlosianu notariu in Micalaca si Georgiu Purcariu contabilu la epitropia fondurilor comune, ambii omeni de specialitate, la epitropia, — si toti din apropierea Aradului, omeni solidi, si romani buni.

Eata nulitatile d-lui Babesiu! Et nunc venio ad fortissimum !!

Unu fostu membru alu congresului dela 1868.

Branu 26 Maiu v. 1876.

Onorata redactiune! Permiteti-mi cu asta ocazie sa descoperu prestatimbului publicu cetitoriu urmatore veste de bucuria: Inca de Vineri sera a 21 Maiu, intieleseram ca Escentienta Sea Inaltu Présantitulu domnu Archiepiscu si Metropolitu Mironu Romanulu va cercetá Brasovulu. Deci in diu' urmatore se si puse frunta populatiunei branene in contiegera pentru tramitarea unei deputatiuni, spre beneventarea Escentientei Sele, si spre a rogá totu-deodata pre Escel. Sea a cercetá si Branulu, deca va fi cu potentia. Intr'acea eata Sambata sera a 22 Maiu si o harthia oficiosa din partea pre ororat. domnu prot. Iosifu Baracu, ca administratoru alu acestui tractu, cu dta 19 Maiu a. c. unde invita preotimea a se presentá negresitu naintea Escentientei Sele in corpore. In urm'a cæreia numai decatua se alese o deputatiune de 7 membri in persoanele dd. Ioanu Mosioiu parochu, Leontiu Puscariu parochu, Nicolau Manoiu parochu, Ioanu Ratiu notariu, Teodoru Popu invetiatoru primariu, Iosifu Enesiu economu si Bucuru Gontia economu. Acésta deputatiune se si prezinta luni in 24 Maiu si fu primita in audientia pe la 1 ora d. am. Escel. Sea ne dedu parintesc'a promisiune ca marti in 25 Maiu va cercetá si Branulu. Deputatiunea cu cea mai deplina satisfactiune grabi a se reintorce spre a dispune despre cele necesarii la odi de asiá mare insemnatate. Pregatire de primire se facu in Sohodolu, la multu zelosulu preotu Leontiu Puscariu si in Moeciu inferiore la evlaviosulu preotu Ioanu Persioiu. Marti in 25 Maiu pe la 9—10 ore adunandu-se corpulu invetiatorescu cu scolarii la scola centrala impreuna cu onorat'a preotime si o multime mare de poporu, plecara invetiatorii cu scolarii in rendu frumosu apoi onorat'a preotime, onor. oficiu

comunale si pretoriale, sosindu spre intempiarea si beneventarea Escentientei Sele din josu de Branu pana la loculu numit „Fantanele.“ Aici remasera invetiatorii cu scolarii si multimea poporului cu unii preoti si deregatori, iera altii parte cu carutie parte calari trecuta inainte pana la Satul nou. Pre fetiele publicului numerosu se putea ceta forte bine dorintia: „ada Domne mai curendu pe capulu nostru bisericescu-scolariu in mijlocul nostru!“

Si eata numai ca pre la 1 ora d. a. spre cea mai mare bucuria generala ajuanse Escel. Sea cu numerose autoritatii si notabilitati scolastice-bisericesci intre noi; acum mai intai parintele I Lungu, apoi invetiatorul Teodoru Popu tienu cuventu de beneventare, la cari Escentienta Sea respunse intr'un modu plin de mangaere, dandune inalt'a si pre imbucuratorea promisiune ca cu alta ocazie va remane mai multu in Branu. De aici plecara intre multele eschiamari ale scolarilor de: „sa traiasca!!! dreptu la casele comunale in centrul Branului, unde intai-a-data cerceta scolele capitale apoi locuinta invetiatorului Teodoru Popu; dupa acea cancelariu comunale, locuinta lui not. Ioanu Ratius, cancelariu si locuinta lui pretorului Georgiu Boeriu.

Acum fiindu tempulu inaintat, intre sunetele scolarilor si a publicului intregu de: „sa traiasca!!!“ pleca catra Brasovu, lasandu animile tuturor pline de dulce suvenire. Dumnedie sa tinea pe Archiepiscu nostru capulu scolaru-bisericescu cu tota autoritatatile nostre scol-bisericesci natiunali intru multi ani fericiti!!! spre bucuria archidiecesei si marirea patriei si a natiunii nostre. Aminu.

p.

Romania.

Ratificarea conventiunii comerciale cu Austro-Ungaria.

CAROLUL.

Prin gratia lui Domnul si vointia na-tiunala, Domnul alu romanilor.

La toti de fatia si viitori, sanata!

In urm'a raportului ministrului Nostru secretariu de statu la departamentul afacerilor straine, sub Numerulu 5129.

Vedindu votulu adunarei deputatilor, din siedintia sea dela 29 Iulie 1875, si pre acelu alu senatului, din 2 Iuliu acela-si anu;

In virtutea art. 93 din constitu-tiune,

Amu sanctionat si sanctionam, Amu promulgat si promulgam ce urmeaza:

LEGE.

Art. unicu. Conventiunea de com-merciala incheiata la Viena la 22 Iunie st. n. anulu curentu, intre Romania si Austro-Ungaria, impreuna cu anecele ce o insotescu, suntu aproba-te.

Acésta lege, impreuna cu conventiunea anescata la ea, s'a votatu de adunarea deputatilor in siedintia din 29 Iunie 1875, si s'a adoptatu cu majoritatea de 68 voturi, contra 22.

Presedinte, Dimitrie Ghica. (L. S. A. D.) Secretariu, N. Moscu.

Acésta lege, impreuna cu conventiunea anescata la ea, s'a votatu de senat, in siedintia din 2 Iuliu, anulu 1875, si s'a adoptatu cu majoritate de 29 voturi, contra 8, fiindu si 4 abstineri.

Vice-presedinte, T. Veis'a. (L. S. S.) Secretariu, St. Bellu.

Referatul lui ministru de externe catra consiliul de ministri:

Domnilor ministri! Domnulu agentu diplomaticu alu imperiului Austro-Ungaru, prin nota sea din 12/24 Maiu anulu curentu, m'a informatu, ca corporile legiuitorale ale monarhiei

